

គណៈកម្មាធិការដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌ នៅកម្ពុជា

Committee for Free and Fair Elections in Cambodia

ខុមហ្វ្រែល COMFREL

ថ្ងៃទី១១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន

ស្តីពី

ការសង្កេតការដោះស្រាយបណ្តឹងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ

ទាក់ទងនឹងបណ្តឹងតវ៉ាលទ្ធផលបណ្តោះអាសន្ននៃការបោះឆ្នោត

ជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រសម្រាប់មណ្ឌលខេត្តក្រចេះ បាត់ដំបង សៀមរាប និងកណ្តាល

Vision : A democratic society that democratization in particular democratic elections are promoted and qualified to bring benefits to people.

ទស្សនៈវិស័យ ៖ ដើម្បីឱ្យការបោះឆ្នោតមានគុណភាព ដែលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ប្រជាធិបតេយ្យ។

ខុមហ្វ្រែលរកឃើញថាក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញពុំមាននីតិវិធីច្បាស់លាស់សម្រាប់ការដោះស្រាយបណ្តឹង និងដំណើរការនៃសវនាការរបស់ខ្លួនទេ បើទោះបីក្រុមប្រឹក្សានេះមានច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃ ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ បទបញ្ជាស្តីពីនីតិវិធី និងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង។ សមាសភាពភាពច្រើនរបស់ក្រុមប្រឹក្សា ធម្មនុញ្ញ ជាពិសេសប្រធានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញជាអ្នកទទួលខុសត្រូវបណ្តឹងនេះនៅតែជាមន្ត្រីរបស់គណបក្ស ប្រជាជនកម្ពុជា(ជាសមាជិកគណៈអចិន្ត្រៃយ៍នៃគណៈកម្មាធិការកណ្តាលរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា)ដោយ មិនគោរពតាមប្រការ៤នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញដែលបានបញ្ជាក់ថា *“សមាជិកក្រុមប្រឹក្សា ធម្មនុញ្ញមិនត្រូវកាន់កាប់ក្នុងគណបក្សនយោបាយណាមួយនូវមុខតំណែងទទួលខុសត្រូវ...”* ។ ការដាក់ពាក្យ បណ្តឹងរបស់គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ និងការទទួលពាក្យបណ្តឹងដោយក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញនៃខេត្តទាំងនោះ បើក្នុងចំណោមបួនពាក្យបណ្តឹងគឺស្របតាមនីតិវិធីដែលមានកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងត្រឹមត្រូវ លើកលែងតែកម្មវត្ថុពាក្យ បណ្តឹងនៃខេត្តក្រចេះ គឺមិនមានភាពច្បាស់លាស់ទៅតាមគតិច្បាប់ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា១១៧នៃច្បាប់ ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ។ ថាតើពាក្យបណ្តឹងនេះប្តឹងតវ៉ា និងលទ្ធផលបណ្តោះអាសន្ននៃការ បោះឆ្នោត ឬប្តឹងតវ៉ាបដិសេធលើសេចក្តីសម្រេចរបស់គ.ជ.ប។ គណៈបក្សសង្គ្រោះជាតិបានដាក់ពាក្យបណ្តឹង នៅខេត្តក្រចេះនេះក្រោមកម្មវត្ថុ *“ប្តឹងតវ៉ានឹងលទ្ធផលបណ្តោះអាសន្ននៃការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ នីតិកាលទី៥ឆ្នាំ២០១៣ នៅមណ្ឌលខេត្តក្រចេះ”* នៅថ្ងៃទី ១៧ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៣។ ក្នុងករណីនេះ បណ្តឹងដែលគណបក្សសង្គ្រោះជាតិប្តឹងក្រោមកម្មវត្ថុខាងលើ គឺបានហួសអាជ្ញាយុកាលនៃបណ្តឹង។ ច្បាប់បាន ទុករយៈពេលតែ ៧២ ម៉ោង សម្រាប់ដាក់ពាក្យបណ្តឹងចំពោះកម្មវត្ថុនៃពាក្យបណ្តឹងដូចបានលើកឡើង បន្ទាប់ពី គ.ជ.ប បានប្រកាសលទ្ធផលបណ្តោះអាសន្ននៃការបោះឆ្នោត ថ្ងៃទី១២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៣ បើយោងតាម មាត្រា១១៤ នៃច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាង និងមាត្រា ២៤ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ។ ដូចនេះពាក្យបណ្តឹងនៅខេត្តក្រចេះបានដាក់កម្មវត្ថុខុស ដែលគេ

គួរដាក់កម្មវត្ថុនៃពាក្យបណ្តឹងនោះថា “ប្តឹងតវ៉ាជំទាស់ ឬបដិសេធនឹងសេក្តីសម្រេចរបស់ គ.ជ.ប ចេញថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ២០១៣”។

ថ្ងៃទី៣១ខែសីហា និង ថ្ងៃទី០៤ ដល់ ទី០៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ ខុមហ្វ្រែលបានចូលសង្កេតសវនាការរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ទាក់ទងទៅនឹងបណ្តឹងតវ៉ាលទ្ធផលបណ្តោះអាសន្ននៃការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រនីតិកាលទី៥ សម្រាប់ទាំងបួនខេត្តខាងលើ។

អង្គសវនាការសម្រាប់ខេត្តនីមួយៗបានប្រើប្រាស់ពេលវេលាប្រមាណពីបី ទៅបួនម៉ោងនៅពេលព្រឹក ហើយប្រកាសសេចក្តីសម្រេចនៅពេលរសៀល។ ដោយសារតែក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញមិនមាននីតិវិធីគ្រប់គ្រាន់ និងច្បាស់លាស់ក្នុងការបើកសវនាការជាសាធារណៈ មិនអាចត្រូវបានបញ្ជាក់ថា ជាប្រភេទសវនាការអ្វីមួយ សវនាការប្រតិបក្ស ឬសវនាការសួរដេញដោល។ អ្នកចូលរួមត្រូវបានអញ្ជើញជាសាធារណៈ ប៉ុន្តែមានអ្នកសង្កេតការណ៍មួយក្រុមដែលត្រូវបានចាត់ចែង និងត្រូវបានរៀបចំទុកជាមុនក្នុងការចូលទៅអង្គុយ ក្នុងសាលសវនាការស្ទើរពេញកន្លែង។ តាមការសង្កេតការណ៍ និងព័ត៌មានដែលទទួលបាននៅទីនោះផ្ទាល់ ក្រុមអ្នកសង្កេតការណ៍ដែលបានរៀបចំ និងចាត់ចែងទុកជាមុននេះ គឺជាសមាជិកសហភាពសហព័ន្ធយុវជនកម្ពុជា។ ទោះបីជាមានការផ្សាយបន្តទៅទូរទស្សន៍មួយនៅខាងក្រៅ សវនាការនេះមិនសម្រួលដល់ការចូលរួមសង្កេតការណ៍ចម្រុះពីសាធារណជននៅក្នុងបន្ទប់ដោយផ្ទាល់នោះទេ។ នៅក្នុងសវនាការជាសាធារណៈនៃខេត្តទាំងបួននេះ គេមិនឃើញមានបង្ហាញភស្តុតាងអ្វីផ្សេងក្រៅពីកំណត់ហេតុនៃការបើកកញ្ចប់សុវត្ថិភាព“ក” តែមួយនោះទេ ហើយនិងមិនបានកោះហៅសាក្សីនៃវិវាទ ឬជនសង្ស័យក្នុងបញ្ហានៃភាពមិនប្រក្រតីបោះឆ្នោត ដូចជាមន្ត្រីការិយាល័យបោះឆ្នោត មន្ត្រីឃុំសង្កាត់រៀបចំការបោះឆ្នោត និងមន្ត្រីខេត្តរៀបចំការបោះឆ្នោត មកចូលឆ្លើយបំភ្លឺនៅមុខក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះនោះដែរ។

ក្នុងដំណើរសវនាការ មានការដាក់សំណួររបស់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញទៅតំណាង គ.ជ.ប និងតំណាងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិផងដែរ។ ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះបានផ្តល់ឱកាសឲ្យភាគីទាំងសងខាងលើកទឡើយរណ៍រៀងៗខ្លួនជូនអង្គសវនាការស្តាប់ និងឆ្លើយសំណួរខ្លះរបស់ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះដែលភាគច្រើនទាក់ទងតែទៅនឹងអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់មួយចំនួនផងដែរ ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះមិនអនុញ្ញាតឲ្យគួរភាគីធ្វើការសួរដេញដោលគ្នានៅចំពោះមុខសវនាការទេ។

ក្នុងករណីដោះស្រាយបណ្តឹងខេត្តក្រចេះ តំណាងគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតបានអានរបាយការណ៍ស៊ើបអង្កេតរបស់ខ្លួនដែលគ្រាន់តែជាការឆ្លើយបំភ្លឺរបស់មន្ត្រីការិយាល័យបោះឆ្នោតដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងវិវាទនៅក្នុងខេត្តនោះ។ មន្ត្រី គ.ជ.ប មួយរូបបានឲ្យដឹងថា របាយការណ៍ស៊ើបអង្កេតដែលបានអានចំពោះមុខក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ គឺទទួលបានមកពីគណៈកម្មាធិការរៀបចំការបោះឆ្នោតខេត្តក្រចេះ ផ្ទុយទៅវិញមន្ត្រីបោះឆ្នោតនៃការិយាល័យដែលពាក់ព័ន្ធនោះបានប្រាប់វិទ្យុអាស៊ីសេរីថា ពួកគេមិនបានចូលរួមឆ្លើយបំភ្លឺដូចដែលបានសរសេរក្នុងកំណត់ហេតុស៊ើបអង្កេតដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងសវនាការជំនុំជម្រះនោះទេ។

ហើយពួកគេបានបន្តថា មន្ត្រីបោះឆ្នោតឃុំ/សង្កាត់ស្វាយជ្រះជាអ្នកប្រាប់ឲ្យពួកគេចំហមាត់កញ្ចប់សុវត្ថិភាព “ក”។

ក្នុងករណីសវនាការដោះស្រាយពាក្យបណ្តឹងនៅខេត្តសៀមរាប ក្នុងនាមជាភាគីចុងចម្លើយ លោក ឯម សុផាត សមាជិកគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតបានឆ្លើយបំភ្លឺចំពោះមុខក្រុមប្រឹក្សាអង្គជំនុំជម្រះ នៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញទាក់ទងនឹងរឿងការអនុញ្ញាតឲ្យមានការដឹកជញ្ជូនកងទ័ពទៅបោះឆ្នោត ថាច្បាប់ផ្តល់ ឆន្ទានុសិទ្ធិដល់ គ.ជ.ប ចេញសេចក្តីសម្រេចក្នុងការចាត់ចែងការងារបោះឆ្នោត។ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សា ជំនុំជម្រះបានដាក់សំណួរទៅ គ.ជ.ប អំពីការប្រើប្រាស់ឆន្ទានុសិទ្ធិនេះផ្ទុយបទបញ្ជា និងនីតិវិធីសម្រាប់ការ បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រដែលបានបង្កើតឡើងដោយ គ.ជ.ប [ត្រង់ ប្រការ ៧.៤.១] គឺបានហាមឃាត់ មិនឲ្យមានការដឹកជញ្ជូនអ្នកបោះឆ្នោតទៅកាន់ការិយាល័យបោះឆ្នោតនោះទេ។ ដូចនេះសេចក្តីសម្រេចដែល គ.ជ.ប បានចេញទាក់ទងនឹងការអនុញ្ញាតឲ្យមានការដឹកជញ្ជូនកងទ័ពទៅបោះឆ្នោតនេះ គឺផ្ទុយពីអ្វីដែលមាន ចែងក្នុងបទបញ្ជា និងនីតិវិធីរបស់ខ្លួន។

ចំណែកក្នុងករណីសវនាការដោះស្រាយបណ្តឹងនៅខេត្តកណ្តាលវិញ អង្គជំនុំជម្រះនៃក្រុមប្រឹក្សាធម្ម នុញ្ញ បានបន្តសវនាការ ដោយមិនមានវត្តមានដើមបណ្តឹង លោក អេង ឆៃអាំង និង លោក មេធាវី កែត ឃី តំណាងឲ្យគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ដោយលោកទាំងពីរបានដើរចេញពីសវនាការ នៅពេលដែលចាប់ផ្តើមនីតិ វិធីជំនុំជម្រះ។ លោក ឯក សំអុល ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ បានថ្លែងនៅក្នុង សវនាការនោះថា ការបោះបង់សិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងក្នុងការចូលរួមសួរដេញដោលក្នុងសវនាការពេលនេះ គឺមិន ប៉ះពាល់ដល់ដំណើរការនីតិវិធីសវនាការឡើយ។

ការសង្កេតរកឃើញថា សេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញបានតំកល់សេចក្តីសម្រេចរបស់គ.ជ.ប ទាក់ទងខេត្តទាំងបួននេះទុកនៅដដែល។ ហើយសេចក្តីសម្រេចមួយចំនួនបានបញ្ជាឲ្យ គ.ជ.ប ដាក់ទណ្ឌកម្មតាម ច្បាប់កំណត់ ចំពោះមន្ត្រីការិយាល័យបោះ/រាប់សន្លឹកឆ្នោតនៅខេត្តក្រចេះ និងសៀមរាប ដែលបានប្រព្រឹត្តខុស នឹងនីតិវិធីច្បាប់ និងដាក់កំហុស គ.ជ.ប ក្នុងការទទួលខុសត្រូវចំពោះការងាររបស់ខ្លួន។ ការតំកល់សេចក្តី សម្រេចរបស់ គ.ជ.ប និងការបញ្ជារបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញឲ្យ គ.ជ.ប ដាក់ទណ្ឌកម្មចំពោះមន្ត្រីរៀបចំការបោះ ឆ្នោតនោះ គឺមិនឆ្លើយតបកម្មវត្ថុបណ្តឹង ព្រមទាំងខ្វះមូលដ្ឋានយុត្តាធិការ ឬផ្អែកទៅលើក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ណាមួយ មិនមានមូលដ្ឋានអង្គហេតុដែលមានភស្តុតាង និងសាក្សីជាក់ស្តែង។ ក្នុងសេចក្តីសម្រេចនោះក្រុមប្រឹក្សា ធម្មនុញ្ញក៏បានបញ្ជាឲ្យ គ.ជ.ប ទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខច្បាប់ ករណីដែលអនុញ្ញាតឲ្យមានការដឹកជញ្ជូនកង ទ័ពទៅបោះឆ្នោត ប៉ុន្តែក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ មិនបានពិចារណាអំពីភាពមិនប្រក្រតីនេះដែលមានផលប៉ះពាល់ លើលទ្ធផលបោះឆ្នោត ព្រោះថាគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ខ្វះតែ៤០៨៣សម្លេងនឹងទទួលបានអាសនៈមួយបន្ថែម ទៀតសម្រាប់មណ្ឌលខេត្តសៀមរាប។

ចំពោះករណីសវនាការដោះស្រាយពាក្យបណ្តឹងនៅខេត្តកណ្តាល ស្តីពីការបិទការិយាល័យបោះឆ្នោត លេខ ១២០៤ ការសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញហាក់ដូចជាផ្អែកទៅលើការបកស្រាយមិនច្បាស់លាស់របស់

តំណាង គ.ជ.ប ទៅវិញ។ លោក មាន សទិ សមាជិក គ.ជ.ប បានលើកឡើងថា ការបិទការិយាល័យ បោះឆ្នោតលេខ ១២០៤ខាងលើ នាថ្ងៃបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រនីតិកាលទី៥ គឺគ្មានហេតុផលណាឲ្យ គ.ជ.ប រៀបចំការបោះឆ្នោតសាជាថ្មីឡើងវិញឡើយ ព្រោះការបិទការិយាល័យនោះមិនមែនដោយសារមូលហេតុ ប្រធានស័ក្តិ ឬអសន្តិសុខ ដែលបានកំណត់ក្នុងបទបញ្ជា និងនីតិវិធីបោះឆ្នោតនោះទេ។ ការលើកឡើង នេះអំពីបទបញ្ជា និងនីតិវិធីបោះឆ្នោតទាក់ទិនករណីប្រធានស័ក្តិ គឺជាការចង្អុលបង្ហាញអំពីកាតព្វកិច្ចរបស់ គ.ជ.ប ក្នុងការរៀបចំការបោះឆ្នោតសាជាថ្មីតែម្តង ប៉ុន្តែមិនទាក់ទិនការដោះស្រាយបណ្តឹងលើភាពមិនប្រក្រតី ដើម្បីឲ្យបោះឆ្នោតសាជាថ្មីនោះទេ។ មាត្រា ១១១ថ្មី នៃច្បាប់បោះឆ្នោតបញ្ជាក់ថា ក្នុងករណីមានបណ្តឹង “អំពីភាពមិនប្រក្រតីធ្ងន់ធ្ងរ” ណាមួយ គ.ជ.ប ពិនិត្យសម្រេចលើបណ្តឹងនោះ បើយល់ថាភាពមិនប្រក្រតី ធ្ងន់ធ្ងរនោះធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់លទ្ធផលបោះឆ្នោត នោះការបោះឆ្នោតសាជាថ្មីត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល០៨ថ្ងៃយ៉ាងយូរ បន្ទាប់ពីការសម្រេចនេះ។ ការសំរេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញមិនបានពិចារណាអំពីផលប៉ះពាល់លើលទ្ធផល បោះឆ្នោតខេត្តកណ្តាលនេះទេ។ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិត្រូវការសន្លឹកឆ្នោតចំនួន១៦៨សម្លេង ដើម្បីទទួល បានអាសនៈមួយបន្ថែមទៀត ខណៈប្រជាពលរដ្ឋចំនួនប្រមាណជិត២០០នាក់ដែលមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីឈ្មោះ បោះឆ្នោតមិនទាន់បានបោះឆ្នោតនៅការិយាល័យ១២០៤ នោះ។

ជាសរុប ការដោះស្រាយបណ្តឹងរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ បានដំណើរការក្រោមរូបភាពជាសវនាការ សាធារណៈ ព្រោះមានសំណួរដេញដោលដោយសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញទៅតំណាង គ.ជ.ប ឬតំណាង គណបក្សសង្គ្រោះជាតិជាដើមបណ្តឹង។ ដំណើរការនៃការដោះស្រាយបណ្តឹងនេះ មានតម្លាភាពជាងការដោះ ស្រាយបណ្តឹងដូចគ្នានៅខេត្តទាំងបួនដោយ គ.ជ.ប។ ទោះបីយ៉ាងនេះក្តី ដំណើរការសវនាការនេះគ្មាននីតិវិធី ច្បាស់លាស់ ហើយក៏មិនមានសក្សីផ្ទាល់ផ្តល់សក្ខីកម្មដល់អង្គជំនុំជម្រះផងដែរ។ ម្យ៉ាងទៀតសមាជិកក្រុម ប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ជាពិសេសប្រធានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញដែលមានឧត្តមភាពក្នុងការសំរេចចិត្ត មិនត្រូវបាន សន្មត់ថា អព្យាក្រឹត្យ ដោយសារជាមន្ត្រីនៃគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា។ សេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ទាំងបួនករណី មិនបានផ្អែកលើអង្គច្បាប់ និងអង្គហេតុដែលមិនបានពិចារណាអំពី “ហេតុផល” ទាក់ទិននឹង កម្មវត្ថុបណ្តឹងអំពី ភាពមិនប្រក្រតី និងផលប៉ះពាល់លើលទ្ធផលបោះឆ្នោត។ បើទោះបីជាជម្រើសចម្រើនចង្អុល បង្ហាញថា ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញមានសិទ្ធិអំណាចដោះស្រាយវិវាទបោះឆ្នោត និងច្បាប់បោះឆ្នោតជ្រើសតាំង តំណាងរាស្ត្របានណែនាំថា ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញដោះស្រាយបណ្តឹងទាក់ទិនសិទ្ធិបោះឆ្នោត សិទ្ធិឈរឈ្មោះ បោះឆ្នោត និងការប្រកាសលទ្ធផលបណ្តោះអាសន្ននៃការបោះឆ្នោត តែសេចក្តីសម្រេចនៃសវនាការទាំងនោះ ដែលដាក់ទណ្ឌកម្មដល់មន្ត្រីការិយាល័យបោះឆ្នោតកាន់តែមានភាពមិនច្បាស់លាស់ដោយសារតែខ្វះយុត្តាធិការ និងខ្វះភស្តុតាងផងក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចនោះ។

ការសង្ខេបពាក្យបណ្តឹងទាំង៤ដែលបណ្តឹងដោយគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ៖

១. ថ្ងៃទី១៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៣ តំណាងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ លោក កែវ ភិរម្យ បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ក្រោមកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹង “ប្តឹងតវ៉ានឹងលទ្ធផលបណ្តោះអាសន្ននៃ ការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រនីតិកាលទី៥ ឆ្នាំ ២០១៣ នៅមណ្ឌលក្រចេះ”។ ពាក្យបណ្តឹងត្រូវបានដាក់ក្នុងរយៈពេល៧២ ម៉ោងក្រោយពីបានទទួលសម្រេចសេចក្តីសម្រេចដ៏សេចក្តីរបស់ គ.ជ.ប។ ក្នុងពាក្យបណ្តឹងមានការទាមទារដូចខាងក្រោម៖

- ទាមទារឲ្យ គ.ជ.ប បង្ហាញហេតុផលដែលប្រជាពលរដ្ឋបាត់ឈ្មោះក្នុងបញ្ជីបោះឆ្នោតឆ្នាំ ២០១២ នៅមណ្ឌលក្រចេះ។
- ទាមទារឲ្យរាប់សន្លឹកឆ្នោត និងបោះឆ្នោតឡើងវិញនៅការិយាល័យទាំង ១៣ នៅឃុំស្វាយជ្រះ។
- ទាមទារឲ្យរាប់សន្លឹកឆ្នោតឡើងវិញ នៅការិយាល័យលេខ ០០១១ ឃុំជំរំផ្អែម និងការិយាល័យ ០០២៤ ឃុំកំពង់ជំរំ។
- និងទាមទារឲ្យបោះឆ្នោតឡើងវិញនៅការិយាល័យ ០២៩២ ឃុំវឌ្ឍនៈ។

២. លោក សួន ចំរើន តំណាងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញនៅថ្ងៃទី១៩ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៣។ កម្មវត្ថុនៃពាក្យបណ្តឹងនោះ គឺប្តឹងតវ៉ានឹងសេចក្តីសម្រេចលេខ ០២០/១៣ គ.ជ.ប.ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៣ របស់ គ.ជ.ប។ ក្នុងពាក្យបណ្តឹងមានការទាមទារដូចខាងក្រោម៖

- បង្គាប់ឲ្យ គ.ជ.ប បើកកញ្ចប់សុវត្ថិភាព “ក” ដើម្បីយកទម្រង់ ១១០២ និង ១១០៨ ធ្វើការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់លទ្ធផលបោះឆ្នោតចំនួន ១១៧ការិយាល័យ។
- បង្គាប់ឲ្យ គ.ជ.ប បើកកញ្ចប់សុវត្ថិភាព “ក” ដើម្បីយកសន្លឹកឆ្នោតនៃ ១១៦ការិយាល័យមកពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ឡើងវិញ។

៣. តំណាងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ លោកស្រី កែ សុវណ្ណរតន៍ នៅថ្ងៃទី១៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៣ បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងក្រោមកម្មវត្ថុ ប្តឹងសុំតវ៉ានឹងសេចក្តីសម្រេចលេខ ០២២/១៣ គ.ជ.ប.ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៣ របស់ គ.ជ.ប ទៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ។ ក្នុងពាក្យបណ្តឹងមានការទាមទារដូចខាងក្រោម៖

- បង្គាប់ឲ្យ គ.ជ.ប រៀបចំបោះឆ្នោតសាជាថ្មីចំនួន១៦ការិយាល័យ នៅស្រុកស្វាយលើ និងស្រុកវ៉ារិន។
- បង្គាប់ឲ្យ គ.ជ.ប បើកកញ្ចប់សុវត្ថិភាព “ក” ពិនិត្យរាប់សន្លឹកឆ្នោត និងផ្តល់សុពលភាពសន្លឹកឆ្នោតមិនបានការឡើងវិញចំនួន២០០ការិយាល័យក្នុងមណ្ឌលខេត្តសៀមរាប។
- បង្គាប់ឲ្យ គ.ជ.ប បើកកញ្ចប់សុវត្ថិភាព “ក” ដើម្បីយកទម្រង់ ១១០២ និង ១១០៨ មកផ្ទៀងផ្ទាត់លទ្ធផលជាមួយទម្រង់ ១១០៤ចំនួន ៧៥ការិយាល័យ។

៤. ថ្ងៃទី១៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៣ លោក អេង ឆៃអាំង តំណាងគណបក្សសង្គ្រោះជាតិបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ក្រោមកម្មវត្ថុ ប្តឹងសុំតវ៉ានឹងសេចក្តីសម្រេចលេខ ០២១/១៣ គ.ជ.ប.ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៣ របស់ គ.ជ.ប។ ប៉ុន្តែនៅថ្ងៃទី២៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៣ បានដាក់ពាក្យសុំកែតម្រូវពាក្យបណ្តឹង ទៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ដោយសុំកែតម្រូវលើកំហុសមួយចំនួននៅក្នុងពាក្យបណ្តឹងដែលបានដាក់នៅថ្ងៃទី១៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៣។ ក្នុងពាក្យបណ្តឹងមានការទាមទារដូចខាងក្រោម៖

- បង្គាប់ឲ្យ គ.ជ.ប រៀបចំបោះឆ្នោតសាជាថ្មីនៅការិយាល័យ១២០៤ ឃុំស្អាងភ្នំ។
- បង្គាប់ឲ្យ គ.ជ.ប បើកកញ្ចប់សុវត្តិភាព “ក” ដើម្បីយកទម្រង់ ១១០២ និង ១១០៨ ធ្វើការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់លទ្ធផលបោះឆ្នោតចំនួន ០៨ ការិយាល័យ នៅសង្កាត់តាខ្មៅ។
- បង្គាប់ឲ្យ គ.ជ.ប បើកកញ្ចប់សុវត្តិភាព “ក” ដើម្បីយកសន្លឹកឆ្នោតមិនបានការ ទាំង ៧២ ការិយាល័យ មកពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ និងផ្តល់សុពលភាពសន្លឹកឆ្នោតមិនបានការឡើងវិញ។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមសូមទាក់ទង៖

១. កញ្ញា គង់ វ៉ានីន	អ្នកសម្របសម្រួលផ្នែកអង្កេតខុមហ្វ្រែល	ទូរស័ព្ទ៖ ០១២ ៦៥ ៤៩ ៥០
២. លោក សៀង ប៊ុនរិទ្ធ	មន្ត្រីផ្នែកអង្កេតខុមហ្វ្រែល	ទូរស័ព្ទ៖ ០៩៧ ២១ ២១ ២១១
៣. លោក សួន យុធា	មន្ត្រីផ្នែកតស៊ូមតិខុមហ្វ្រែល	ទូរស័ព្ទ៖ ០៨៨ ៨១ ៤២ ៧៨៣

បេសកកម្ម ៖ បេសកកម្មរបស់ខុមហ្វ្រែល គឺជួយបង្កើតបរិយាកាសគួរជាទីពេញចិត្ត និងមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ទី១/ដើម្បីឱ្យមានដំណើរការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌ តាមរយៈការបញ្ចុះបញ្ចូល តស៊ូមតិ ដើម្បីទទួលបាននូវក្របខ័ណ្ឌច្បាប់សមរម្យ, ការអប់រំដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកបោះឆ្នោត អំពីសិទ្ធិ និងសកម្មភាពចូលរួមសង្កេតការណ៍របស់ពួកគេ ដែលអាចរារាំងនូវភាពមិនប្រក្រតី ព្រមទាំងផ្តល់នូវរបាយការណ៍អង្កេតយ៉ាងទូលំទូលាយ និងឆាប់រហ័ស ដើម្បីអាចឲ្យមានការវាយតម្លៃលើដំណើរការ បោះឆ្នោតមួយដែលមិនលំអៀង និងមិនប្រកាន់បក្សពួក ទី២/ដើម្បីឱ្យមានអត្ថន័យនៃដំណាក់កាលក្រោយពេលបោះឆ្នោត តាមរយៈការអប់រំ និងវេទិកាសាធារណៈក្នុងគោលបំណងជំរុញលើកទឹកចិត្តប្រជាពលរដ្ឋឱ្យចូលរួមក្នុងកិច្ចការនយោបាយ និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចនានា ការតស៊ូមតិ/បញ្ចុះបញ្ចូលដើម្បីឱ្យមានការកែទម្រង់ ដំណើរការបោះឆ្នោតដែលបង្កើននូវគណនេយ្យភាព (ការទទួលខុសត្រូវ) របស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោត ព្រមទាំងផ្តល់នូវរបាយការណ៍អង្កេតយ៉ាងទូលំទូលាយ និងឆាប់រហ័ស ដើម្បីអាចឱ្យមានការវាយតម្លៃមួយដែលមិនលំអៀង និងប្រកាន់បក្សពួក ទៅលើការបំពេញកម្មវិធីនយោបាយ និងដំណើរការអនុវត្តន៍ការងាររបស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោត។